

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 11-12 marca 2010 r.
na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku *filologia polska*
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
oraz jednolitych studiów magisterskich

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

- Prof. dr hab. Andrzej Staniszewski – przewodniczący, członek PKA,
- Prof. dr hab. Tadeusz Zgółka – ekspert PKA,
- Prof. dr hab. Marian Kisiel - ekspert PKA,
- mgr Krystyna Rzeszot – ekspert PKA
- p. Dorota Sajkowska – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Z „Raportem Samooceny”, przygotowanym przez kierownictwo Instytutu Filologii Polskiej (prof. dr hab. Jan Miodek, dr Romana Łobodzińska); członkowie Zespołu Oceniającego zapoznali się przed rozpoczęciem wizytacji. Pierwsza wspólna wymiana opinii ekspertów PKA odbyła się 11 czerwca w godzinach wieczornych. 12 marca, o godz. 9:00 odbyło się pierwsze ogólnoinformacyjne spotkanie z kierownictwem Uczelni, którą reprezentował prof. dr hab. Ryszard Cach, prorektor ds. nauczania, a także z przedstawicielami Wydziału Filologicznego na czele z prof. dr hab. Michałem Sarnowskim, dziekanem Wydziału. Ponadto pierwszy dzień wizytacji poza rutynowymi czynnościami (hospitacje, opiniowanie prac licencjackich i magisterskich) wypełniły spotkania z autorami „Raportu Samooceny”, otwarta dyskusja z kadrą wykładającą na kierunku „filologia polska”, także spotkania ze studentami. 13 marca 2010 roku o godz. 13:00 zespół odbył godzinne spotkanie z Rektorem Uczelni, prof. dr hab. Markiem Bojarskim i Prorektorem ds. nauczania oraz władzami Wydziału Filologicznego. W trakcie wstępnego podsumowania wizytacji przedstawiono m.in. postulaty

studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych. Wizytacja przebiegała w życzliwej i rzeczowej zarazem atmosferze. Na prośbę ekspertów PKA uzupełniono m.in. materiał opublikowany w „Raporcie Samooceny”.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Współczesny Uniwersytet Wrocławski kontynuuje tradycję dwóch historycznych uczelni: Akademii Leopoldyńskiej oraz Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. W kategoriach akademickich za priorytetowe uznaje zasady wyrażone w bolońskiej Magna Carta Uniwersytetów Europejskich z 1988 roku. W planach strategicznych Uczelni podkreśla się jej położenie kulturalne i geograficzne na pograniczu polskim, czeskim i niemieckim. Strukturę Uczelni tworzy aktualnie 10 wydziałów, na których funkcjonują łącznie 32 instytuty i 16 katedr. Jej wzmocnieniem jest 12 jednostek międzywydziałowych i pozawydziałowych, m.in. Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta. Strukturę Wydziału Filologicznego tworzy 8 instytutów i 1 katedra. Strukturę Instytutu Filologii – 12 zakładów.

Tradycja polonistyki wrocławskiej, cieszącej się renomą zarówno wśród kadry uniwersyteckiej, jak też studentów, szczególnie ze względu na poziom kształcenia, sięga XIX wieku. Misja tego kierunku studiów jest tożsama z rolą, jaką współcześnie wypełnia cały Uniwersytet Wrocławski: jest ważnym centrum rozwoju intelektualnego Dolnego Śląska, służy najbliższemu otoczeniu: Wrocławowi i otaczającemu to miasto regionowi. Dodatkową powinnością polonistów wrocławskich jest utrzymywanie stałych kontekstów z polonistami i slawistami z Niemiec, Czech i Słowacji.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Obowiązujący w uczelni od 2006 r. Statut Uniwersytetu Wrocławskiego - zgodnie z § 39 określa, iż organami kolegialnymi Uczelni są Senat i rady wydziałów, organami

jednoosobowymi Uczelni są Rektor i dziekani. Senat Uniwersytetu Wrocławskiego jest tworzony z uwzględnieniem art. 61 ust.2, 3, 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.Nr164, poz.1365 z późn. zm.).

Analiza dokumentacji wykazała, iż zakres uchwał Senatu jest zgodny z jego statutowymi i ustawowymi kompetencjami. Senat wywiązuje się w szczególności, z obowiązków ustawowych określonych w art. 62 oraz w art. 169 ust. 2 .

Posiedzenia zwyczajne Senatu – zgodnie z § 44 Statutu zwołuje Rektor raz w miesiącu z wyjątkiem okresów wolnych od zajęć dydaktycznych.

Kompetencje Senatu określone zostały w § 43 ust 2 statutu Uniwersytetu Wrocławskiego. Poddane analizie losowo wybrane uchwały Senatu zostały podjęte zgodnie z ich statutowymi właściwościami. Władze Uczelni działają w myśl kompetencji określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) oraz w statucie Uczelni. Protokoły z posiedzeń Senatu są zapisane poprawnie, zawierają listy obecności, ciągłą numerację protokołów posiedzeń i uchwał Senatu oraz podpisy protokolanta i przewodniczącego Senatu. Uchwały posiadają swoją numerację, datę podjęcia, tytuł sprawy i odwołanie do podstawy prawnej.

Rektor

Przedstawiony podczas wizytacji wykaz zarządzeń Rektora jest zgodny z kompetencjami określonymi w ustawie i statucie Uczelni.

Rada Wydziału

Zgodnie z § 10 Statutu podstawową jednostką organizacyjną Uczelni jest wydział, którego zadaniem jest tworzenie warunków do prowadzenia działalności naukowej i dydaktycznej oraz kształcenie kadry naukowej. Ust. 4 określa, iż wydziałem kieruje dziekan Rada Wydziału jest najwyższym organem kolegialnym wydziału.

§ 50 ust. 2 Statutu Uniwersytetu Wrocławskiego określa kompetencje Rady Wydziału, zaś § 59 ust. 2 kompetencje dziekana.

Uniwersytet Wrocławski utworzony został Dekretem Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 1945 r. (Dz.U. Nr 34, poz. 208). Uniwersytet jest publiczną uczelnią akademicką, działającą w oparciu o przepisy zawarte w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Z okazanych dokumentów wynika, iż aktualny skład Rady Wydziału jest zgodny z § 49 statutu Uczelni. Analiza dokumentacji posiedzeń Rady Wydziału Filologicznego wykazała, iż prowadzona jest poprawnie, a zakres uchwał podejmowanych przez Radę Wydziału jest zgodny z kompetencjami przewidzianymi dla niej w ustawie i statucie.

Wniosek:

Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni, podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę. Dokumentacja pracy Senatu (protokoły, uchwały) oraz decyzje i zarządzenia Rektora przechowywane są w wydzielonym miejscu w Biurze Rektora.

Dokonano analizy dokumentów: Statut, Regulamin Studiów, Regulamin przyznawania pomocy materialnej, regulamin opłat, umowa student – uczelnia, pod względem zgodności z przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Dokumenty te nie budzą wątpliwości o charakterze merytorycznym.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych. Struktura organizacyjna Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego:

- Instytut Filologii Polskiej,
- Instytut Filologii Angielskiej,
- Instytut Filologii Germańskiej,
- Instytut Filologii Romańskiej,
- Instytut Filologii Słowiańskiej,
- Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych,
- Katedra Filologii Niderlandzkiej,
- Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej,
- Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa.

Niewątpliwie aktualnie obowiązująca struktura organizacyjna Instytutu Filologii Polskiej zapewnia prawidłową realizację programu nauczania na wrocławskiej polonistyce (np.

zapewnia sekwencyjność realizacji poszczególnych przedmiotów historycznoliterackich, teoretycznoliterackich czy językoznawczych). Ponadto świadczy o dużych możliwościach naukowo-dydaktycznych kadry akademickiej, jak też potwierdza atrakcyjność nauczania, także poza obowiązującymi standardami (por. Studium Języka i Kultury Litewskiej; Studium Języka i Kultury Żydów w Polsce; Szkoła Języka Polskiego i Kultury dla Cudzoziemców). Z analizy przedstawionej struktury wynika jednakże, że nauczanie literatury współczesnej, także tej z przełomu XX i XXI wieku, należy do kompetencji Zakładu Historii Literatury Polskiej po roku 1918. Zdaniem członków zespołu oceniającego należy zmienić Status Pracowni Literatury Polskiej po 1989 na Zakład Literatury Polskiej po 1989 i wyznaczyć mu odpowiednią rolę w procesie nauczania.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	20 850	5 108	1 291	306
Studia niestacjonarne	15 717	3 007	165	0
Razem	36 567	8 115	1 456	306

Wniosek: Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), liczba studentów studiów stacjonarnych jest wyższa od liczby studentów studiów niestacjonarnych.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego prowadzi studia na następujących kierunkach studiów:

- filologia polska studia I i II stopnia, jednolite studia magisterskie
- dziennikarstwo i komunikacja społeczna (studia I i II stopnia),
- informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (studia I i II stopnia),
- filologia ze specjalnościami:
 - filologia angielska studia I i II stopnia,
 - filologia germańska studia I i II stopnia,
 - filologia francuska studia I i II stopnia,
 - filologia hiszpańska studia I i II stopnia,
 - filologia czeska studia I i II stopnia,
 - filologia rosyjska studia I i II stopnia,
 - filologia ukraińska studia I i II stopnia,
 - filologia serbska i chorwacka studia I i II stopnia,
 - filologia klasyczna studia I i II stopnia
 - filologia klasyczna i kultura śródziemnomorska studia I i II stopnia,
 - filologia indyjska i kultura Indii studia I stopnia,
 - filologia niderlandzka studia I i II stopnia.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie : bibliologii, językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie: bibliologii, językoznawstwa i literaturoznawstwa (Obwieszczenie Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 11 kwietnia 2007 r. MP Nr 41, poz. 462).

Wydział Filologiczny
Akredytacje Państwowej Komisji Akredytacyjnej

kierunek	poziom	data uchwały	ocena / uwagi
Filologia romańska,	magisterski	08.07.2004	pozytywna

specjalizacja francuska	i zawodowy		
Filologia romańska w zakresie języka. francuskiego	zawodowy	08.07.2004	negatywna
Filologia germańska w zakresie języka niemieckiego	zawodowy	08.07.2004	negatywna
Filologia angielska w zakresie języka angielskiego	zawodowy	08.07.2004	negatywna
Filologia germańska	magisterski	29.12.2004	wyróżniająca
Filologia klasyczna	magisterski i zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia niderlandzka	magisterski	29.12.2004	wyróżniająca
Filologia germańska	magisterski i zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia romańska, specjalizacja iberystyczna	magisterski	02.06.2005	pozytywna
Filologia romańska, specjalizacja iberystyczna	zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia romańska, specjalizacja italianistyczna	magisterski i zawodowy	08.07.2004	negatywna
Filologia słowiańska, specjalizacja rusycystyczna, bohemistyczna i serbistyczna	magisterski i zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia słowiańska, specjalizacja ukraińska	magisterski	02.06.2005	pozytywna
Filologia słowiańska, specjalizacja ukraińska	zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia angielska	magisterski i zawodowy	08.07.2004	pozytywna

Filologia niderlandzka	magisterski i zawodowy	08.07.2004	pozytywna
Filologia polska	magisterski	09.12.2004	pozytywna
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	zawodowy	28.10.2004	pozytywna
Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	zawodowy	26.04.2007	pozytywna
Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	jednolite magisterskie	04.10.2007	wyróżniająca

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	218	41	259
	II	170	17	187
	III	208	33	241
II stopnia	I	243	71	314
	II	152	59	211
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	11	-	11
	V	111	57	168
Razem		1 113	278	1 391

Udział studentów kierunku „filologia polska” w ogólnej liczbie studentów Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego wynosi 17 %.

Wnioski: Tradycja polonistyki wrocławskiej sięga XIX wieku. Współcześnie jest to także wciąż atrakcyjny kierunek studiów cieszący się renomą na tle rodzimej humanistyki, zarówno wśród kadry akademickiej, jak też studentów. Opiniowany kierunek studiów zajmuje ważne miejsce w centrum rozwoju intelektualnego Dolnego Śląska, jakie od lat tworzy Uniwersytet

Wrocławski. W strukturze organizacyjnej Uczelni i Wydziału Filologicznego miejsce polonistyki jest właściwe, bowiem zapewnia skuteczne i konsekwentne zarazem realizowanie ustalonego programu studiów. Dorobek wrocławskiej polonistyki jednocześnie mieści się w celach strategicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, zarówno w aspekcie ogólnopolskim, jak też regionalnym.

Struktura organizacyjna Uczelni i Wydziału jest prawidłowa. Pod względem formalno-prawnym prowadzona dokumentacja nie wykazuje nieprawidłowości i zaniedbań. Kierunek „filologia polska” stanowi istotny składnik w strukturze Uczelni i Wydziału. Sytuacja kadrowa Wydziału Filologicznego jest stabilna, z perspektywami na przyszłość. Kształcenie polonistów zostało podporządkowane - jak we wszystkich uniwersytetach polskich – dwustopniowemu systemowi bolońskiemu.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Kreowanie sylwetki absolwenta zgodnie z uregulowaniami zawartymi w standardzie przebiega na wrocławskiej polonistyce dwutorowo. Zarówno absolwent 3-letnich studiów na tym kierunku, jak też absolwent 2-letnich polonistycznych studiów drugiego stopnia zyskuje w pierwszej kolejności gruntowną wiedzę dotyczącą literatury polskiej oraz zagadnień współczesnego języka polskiego, zgodnie z założonymi prymarnymi celami kształcenia. Równie wartościowy jest kolejny etap polonistycznej edukacji, a mianowicie wybieranie atrakcyjnych specjalności, które oferuje opiniowany kierunek. Dzięki nim absolwent wrocławskiej polonistyki zyskuje zwiększone możliwości stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, a kierunek studiów staje się bardziej atrakcyjny i pragmatyczny zarazem, co dla

kierunków humanistycznych dzisiaj jest szczególnie ważne. Np. po ukończeniu specjalności „Język w komunikacji społecznej” absolwent posiada znajomość języka migowego, która pozwala na współpracę z osobami niepełnosprawnymi. Specjalność „Język i kultura Śląska” wpisuje się w cele strategiczne Uniwersytetu Wrocławskiego, bowiem ta specjalność przygotowuje do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym regionu. Absolwent specjalności „Nauczanie języka polskiego jako obcego” zyskuje uprawnienia do nauczania języka polskiego obcokrajowców w Polsce i w szkołach za granicą.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Na studia pierwszego stopnia (3-letnie licencjackie) są przyjmowani kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę punktów na listach rankingowych sporządzanych oddzielnie dla osób zdających starą i nową maturę. Na podstawie tych list zostanie sporządzona końcowa lista rankingowa (lista przyjętych), na której – do wysokości limitu przyjęć – liczba miejsc dla osób ze starą i nową maturą będzie proporcjonalna do liczby kandydatów z poszczególnych grup. Zasady rekrutacji na poziomie studiów pierwszego stopnia są przejrzyste i nie wzbudzały do tej pory kontrowersji. Zasady przyjęć na studia drugiego stopnia (2-letnie magisterskie) są bardziej rozbudowane i tworzą określony typ preferencji, zgodnie z decyzjami władz Uczelni i Wydziału.

Na studia zostaną przyjęci w pierwszej kolejności absolwenci stacjonarnych i eksternistycznych studiów pierwszego stopnia filologii polskiej prowadzonych przez Uniwersytet Wrocławski.

Na pozostałe miejsca mogą być przyjęci:

- absolwenci studiów stacjonarnych pierwszego stopnia filologii polskiej prowadzonych przez uniwersytety, wyższe szkoły zawodowe i kolegia;
- absolwenci stacjonarnych studiów humanistycznych pierwszego stopnia filologii polskiej (zgodnie z przyjętą i obowiązującą siatką).

O przyjęciu na studia decyduje miejsce na liście rankingowej ułożonej na podstawie oceny na dyplomie licencjackim.

Zasady rekrutacji zarówno na studia pierwszego stopnia, jak też na studia drugiego stopnia są obiektywne i skuteczne zarazem, nie wzbudzają zastrzeżeń.

Uchwała Nr 49/2009 z dnia 27 maja 2009 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego w sprawie

określenia zasad i trybu rekrutacji na I rok studiów w Uniwersytecie Wrocławskim w roku akademickim 2010/2011 **podjęta została zgodnie z kompetencjami zawartymi w art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) w terminie określonym w art. 169 ust. 2 zacytowanej wyżej ustawy, a w jej zapisie przywołano stosowną podstawę prawną.**

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami.

Model kształcenia proponowanego w nowych realiach studiów I i II stopnia jest na polonistyce wrocławskiej w tym sensie szczególny, że zarówno na studiach I, jak i II stopnia proponuje się słuchaczom relatywnie szeroki wachlarz specjalizacji (w raporcie samooceny zwanych specjalnościami). Niektóre z tych specjalizacji się powtarzają (np. nauczycielska), jednak znaczna większość specjalizacji proponowanych na studiach II stopnia stanowi novum w stosunku do tych realizowanych na I stopniu. W realizacji niektórych specjalizacji wykorzystuje się potencjał specyficzny dla tego środowiska, np. *Język i kultura Śląska* lub *Nauczanie języka polskiego jako obcego*.

Program studiów na kierunku *filologia polska* realizowany jest zgodnie z deklarowanymi celami kształcenia. Student na różnych specjalnościach ma możliwość zapoznania się z wieloma nowoczesnymi koncepcjami teoretycznymi, zorientowania się w historii dyscypliny, jest także mobilizowany do aktywności poznawczej. Strategia nauczania kierunkowego jest zgodna z ogólną koncepcją kształcenia polonistycznego, realizowanego w dużych ośrodkach akademickich kraju, obowiązujące standardy kształcenia są wzbogacane o miejscowe tradycje uniwersyteckie. Kompetencje polonistyczne i kwalifikacje zawodowe studentów (głównie na specjalności nauczycielskiej) są kształtowane na dobrych wzorach, ich ocena jest przejrzysta i nie odbiega od przyjętych powszechnie zasad. Student ma możliwość indywidualnego kształtowania swojego programu studiów. W trybie powszechnym i indywidualnym sekwencja przedmiotów jest racjonalna, dobrze uargumentowana merytorycznie. Przedmioty

obowiązkowe wzbogacone są o atrakcyjną propozycję zajęć do wyboru. Internacjonalizacja kształcenia w przypadku kierunku filologia polska jest (z racji dyscypliny) ograniczona, jakkolwiek student ma możliwość skorzystania z tej oferty w ramach programu Erasmus.

Konkludując: realizowany na polonistyce wrocławskiej profil kształcenia jest zgodny z wymaganiami standardowymi i jest uzupełniony o szereg interesujących specjalizacji (zawodowych i „hobbystycznych”).

1.4 Ocena systemu ECTS.

System ECTS na kierunku „filologia polska” funkcjonuje poprawnie, co znajduje odzwierciedlenie w zatwierdzanych przez Radę Wydziału planach studiów. Student ma możliwość wyboru odpowiedniej liczby punktów na danym roku studiów, bowiem plan zajęć zawiera przejrzystą punktację ECTS przypisaną do poszczególnych przedmiotów. Reguły punktowania w tym systemie są oparte o czytelny przelicznik odpowiedniej liczby godzin zajęć (wykładów lub ćwiczeń), ważności przedmiotu i sposobu jego zaliczenia.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

Nauczyciele akademicki na początku semestru podają do wiadomości studentom terminy, godziny i miejsce konsultacji. Istnieje możliwość konsultacji poprzez pocztę elektroniczną. Ponadto nauczyciele na początku semestru przedstawiają studentom program zajęć, zasady zaliczania oraz literaturę niezbędną do opanowania omawianego materiału.

Studenci potwierdzili, że nauczyciele są dostępni w godzinach konsultacji jak i poza nimi, a także ustalają przejrzyste zasady zaliczeń przedmiotów na początku semestru.

Studenci potwierdzili możliwość proponowania własnych tematów prac dyplomowych.

Wydział spełnia w pełni kryteria dotyczące opieki dydaktycznej.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Ocena wiedzy studentów jest przeprowadzana przy użyciu różnorodnych form: na początku semestru prowadzący podają kryteria weryfikacji, np. ustne odpowiedzi, krótkie formy pisemne przygotowane samodzielnie lub grupowo, sprawdziany pisemne z niewielkiej partii materiału, kolokwia ze znajomości lektur, referaty i koreferaty ustne, egzaminy pisemne lub obejmujące znajomość zagadnień z danego przedmiotu. Prowadzący zajęcia i egzaminatorzy mają obowiązek podać zakres materiału i obowiązujące lektury. Oceny wyników kształcenia wystawiane są zgodnie z obowiązującą w Uniwersytecie skalą ocen. System weryfikacji

etapowych i końcowych osiągnięć studentów – obowiązujący na wrocławskiej polonistyce – uznać należy za obiektywny, sprawny i skuteczny zarazem.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Poziomy i formy kształcenia	Liczba studentów	I rok	II rok	III rok	IV rok	V rok	Razem
I stopnia stacjonarne	przyjętych	201	182	185			568
	skreślonych	44	25	17			86
I stopnia niestacjonarne	przyjętych	41	25	41			107
	skreślonych	16	7	11			34
II stopnia stacjonarne	przyjętych	173	116				289
	skreślonych	28	7				35
II stopnia niestacjonarne	przyjętych	61	92				153
	skreślonych	6	7				13
Jednolite magisterskie stacjonarne	przyjętych				152	140	292
	skreślonych				7	11	18
Jednolite magisterskie niestacjonarne	przyjętych				54	61	115
	skreślonych				14	6	20

Najczęstszą przyczyną rezygnacji ze studiów polonistycznych była wstępna błędna decyzja o podjęciu studiów na tym właśnie kierunku wynikająca przede wszystkim z braku rozeznania i oceny własnych predyspozycji do podjęcia studiów filologicznych (szczególnie widoczne jest to zjawisko na I roku studiów stacjonarnych i I roku studiów niestacjonarnych na poziomie licencjackim). Nie bez znaczenia jest także fakt, że polonistyka wrocławska reprezentuje

wysoki poziom nauczania, z którym nie wszyscy studenci sobie radzą, szczególnie na selektywnych pierwszych latach studiów.

2.3. Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.

Ogólne warunki ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zawarte są w Regulaminie studiów w Uniwersytecie Wrocławskim, rozdz. IX. System dyplomowania obowiązujący na wrocławskiej polonistyce jest skuteczny i sprawny zarazem, funkcjonuje bez większych zakłóceń od wielu lat. Student ma dużą swobodę w wyborze promotora, jak też tematu dysertacji i to zarówno na poziomie studiów licencjackich, jak też magisterskich.

Rada Instytutu dokonuje analizy tematów i ustala ich ostateczną treść. Na wniosek studenta możliwa jest zmiana tematu pracy. Zmiana tematu pracy wymaga zgody promotora i dyrektora instytutu.

Promotorem pracy magisterskiej może być profesor lub doktor habilitowany. Praca magisterska jest oceniana przez promotora i recenzenta, którym może być profesor lub doktor habilitowany lub doktor. Po złożeniu pracy w dziekanacie student może przystąpić do egzaminu magisterskiego. Egzamin magisterski odbywa się przed trzyosobową komisją (przewodniczący – dziekan lub powołany przez niego nauczyciel akademicki ze stopniem doktora habilitowanego, promotor i recenzent).

Na Uniwersytecie Wrocławskim obowiązuje procedura antyplagiatowa, której podlegają prace licencjackie i magisterskie po uprzedniej zgodzie autora dysertacji. W pierwszej kolejności zapobiega patologiom w tym względzie promotor pracy licencjackiej bądź magisterskiej.

- Tematyka prac jest zgodna z zakresem programowym studiów polonistycznych, zwłaszcza w wymiarze językoznawczym, który poddano oglądowi.
- Zwraca uwagę obecność w pracach elementów własnej pracy badawczej studenta, bowiem wszystkie kontrolowane prace miały charakter „materiałowy”, tzn. oparte były na samodzielnie zgromadzonym przez magistranta empirycznym materiale językowym.

- W przeglądanych pracach nie natrafiono na rażące błędy językowe lub stylistyczne; język narracji był sprawny, czasem interesujący czytelniczo.
- W pracach wykorzystano odpowiednią – merytorycznie i ilościowo – listę źródeł, w tym także stron internetowych.
- Nie zauważono nieodpowiedniego (zwłaszcza zawyżonego) oceniania prac w trakcie egzaminu dyplomowego
- Pewne zaskoczenie budzi częste powierzanie promotorstwa i recenzowania prac magisterskich adiunktom ze stopniem doktora. Jest regułą, że w przypadku, gdy promotorem jest profesor – recenzentem jest adiunkt (doktor) i na odwrót. Może to dziwić szczególnie w sytuacji dysponowania przez polonistykę wrocławską, zwłaszcza w wymiarze językoznawczym, odpowiednią liczbą nauczycieli ze stopniem doktora habilitowanego lub z tytułem profesorskim.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Określone przez Wydział Filologiczny efekty kształcenia są zgodne ze standardami i realizowanym programem. W wyniku studiów student uzyskuje podstawową wiedzę w zakresie dyscypliny „filologia polska” i nabywa umiejętności niezbędne do prowadzenia – już jako absolwent polonistyki – działalności nauczycielskiej, redakcyjnej, wydawniczej, translatorskiej, logopedycznej itd.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Stosowane na polonistyce wrocławskiej metody kształcenia są raczej tradycyjne. Stwierdzono to zarówno na podstawie raportu samooceny, jak i hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Dominuje rodzaj zajęć ustabilizowany w tradycji nauczania na kierunkach humanistycznych. Są to wykłady, ćwiczenia, seminaria oraz lektoraty („inne rodzaje zajęć”). Nie wykazuje się w zamieszczonym w raporcie zestawieniu zbiorczym zajęć zaliczanych do kategorii konwersatoria (być może wliczone są one do kategorii ćwiczenia, jako że w tzw. siatkach godzin się pojawiają) ani laboratoriów (warsztatów). Zajęcia typu warsztatowego (laboratoryjnego) mogłyby być przydatne

zwłaszcza na niektórych specjalizacjach (np. logopedycznej bądź retorycznej) oraz w ramach przedmiotu *higiena i emisja głosu*. W ogólnym zestawieniu typów zajęć nie wykazano także proseminariów – być może wliczonych do kategorii seminaria, ponieważ w jednym z załączników mowa o tych zajęciach – oraz tzw. tutoriali. Proporcje między poszczególnymi typami zajęć są trafne (wykłady stanowią ok. 1/3 wszystkich zajęć), co sprawia, że student jest zachęcany do aktywności. Przedmioty do wyboru realizowane są w postaci modułów specjalizacyjnych i przeznacza się na nie 345 godzin, a więc nieco więcej niż przewidują wymagania określone w standardach nauczania. W trakcie hospitacji napotkałem ćwiczenia i wykład realizowane tradycyjnie, przy wykorzystaniu tablicy i kredy, bez zastosowania technik audiowizualnych lub multimedialnych, choć wyposażenie sal całkowicie zapewnia takie możliwości.

3.2 Ocena dostępności i jakości sylabusów.

W załącznikach do raportu samooceny przedstawiono imponująco wielki zestaw sylabusów dla poszczególnych przedmiotów. Są one opracowane według różnych schematów i wzorców, nie wzbudzają jednak zastrzeżeń co do ich wartości merytorycznej i dydaktycznej (metodycznej). Na spotkaniu ze studentami nie zostały zgłoszone zespołowi wizytującemu uwagi krytyczne na temat dostępności sylabusów przedmiotowych. Ponieważ zostały one dostarczone w postaci elektronicznej, należy zakładać, że również studenci mają do nich dostęp w takiej właśnie postaci.

Zespół wizytujący został wyposażony w pełne zestawienie opisów przedmiotów w postaci elektronicznej. Na stronie internetowej Instytutu Filologii Polskiej <http://www.ifp.uni.wroc.pl/> jest on udostępniony także w postaci pełnej i w sposób przyjazny dla studenta. Sylabus został dostosowany do obowiązujących standardów ECTS, jest czytelny i dobrze skonstruowany. Są w nim wszystkie potrzebne informacje, m.in. nazwa przedmiotu, czas jego trwania, cele kształcenia, treści programowe, system zaliczeń, ilość punktów ECTS, nazwisko prowadzącego, podstawowa bibliografia. Sylabus jest stale aktualizowany.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Sposób odbywania praktyk przez słuchaczy studiów I stopnia zaprezentowano w raporcie samooceny w sposób skrótowy. Bardzo ogólnikowo wyliczono instytucje, do których kierowani są słuchacze realizujący specjalizację *Polonista jako lider i animator społeczności lokalnej. Edukacja nieformalna*. Można domniemywać, że wybór miejsc odbywania praktyk pozostawia się studentowi. Praktyki pedagogiczne (realizowane zarówno na I, jak i II stopniu

kształcenia, koordynuje Centrum Edukacji Nauczycielskiej. Niejasne jest sformułowanie na temat zaliczania praktyk na studiach I stopnia przez wicedyrektora Instytutu na podstawie bliżej nieokreślonych dokumentów przedstawianych przez studenta.

3.4. Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Analiza siatki studiów na kierunku *filologia polska*, rozkład czasowy, obsada zajęć przez kompetentnych pracowników, a także ilość egzaminów przypadających na semestr pokazują, że kierunek prowadzony jest zgodnie z unormowaniami regulaminowymi i nie ma w tym zakresie żadnych istotnych przekroczeń. Widoczna jest troska o pełną realizację toku studiów. Obciążenia dydaktyczne studentów są właściwe, skoncentrowane na blokach przedmiotowych, sprzyjają agregacji wiedzy.

Ponieważ polonistyka wrocławska dysponuje wystarczającą bazą dydaktyczną (mierzona liczbą sal i ich wyposażenia), nie natrafiono na przypadki wadliwego rozplanowania zajęć w trakcie tygodnia. W dostarczonych w raporcie samooceny siatkach godzinowych nie stwierdzono odstępstw od zasad liczby egzaminów przewidzianych w roku i w semestrze. Na spotkaniu ze studentami także nie zgłoszono uwag co do liczby egzaminów przewidzianych dla określonego roku i semestru studiów.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

- wszystkie prowadzone były według tradycyjnej metody ćwiczeniowej lub wykładowej przy wykorzystaniu kredy i tablicy; jedyną innowacją było ewentualne rozdawanie handoutów przygotowanych uprzednio przez prowadzących;
- prowadzący zajęcia starali się aktywizować – zwłaszcza na ćwiczeniach – słuchaczy z różnym skutkiem (najbardziej aktywna była grupa uczestników ćwiczeń z gramatyki opisowej, co należy odnotować z satysfakcją);
- grupy ćwiczeniowe liczyły po kilkanaście osób obecnych w salach, nie były zatem nazbyt duże.

Wizytowany kierunek spełnia wymagania kształcenia w zakresie „filologia polska”. Zarówno programy studiów, jak i plany zajęć oraz metody prowadzenia tych zajęć i reguły dyplomowania, a także wewnętrzna ocena jakości studiów odpowiadają ustalonym standardom kształcenia.

Instytut Filologii Polskiej ma w ofercie dydaktycznej kilka typów studiów podyplomowych, które pozwalają na zdobycie umiejętności i kwalifikacji nie tylko absolwentom polonistyki ale także innych kierunków. Zasłużoną sławą cieszą się rozbudowane logopedyczne studia podyplomowe oraz studia edytorskie, nauczania języka polskiego jako obcego oraz rozwijające i podnoszące kwalifikacje polonistyczne i nauczycielskie.

Absolwenci polonistyki dzięki różnorodnej ofercie przedmiotów w ramach studiów licencjackich, magisterskich i podyplomowych mają możliwość uzyskania praktycznego, konkretnego przygotowania zawodowego (potwierdzonego suplementem do dyplomu lub świadectwem ukończenia studiów podyplomowych).

Różnorodna wiedza wyniesiona ze studiów często jest potwierdzona dokumentem pozwalającym na wykonywanie określonego zawodu (logopedia, nauczanie języka polskiego jako obcego, wykształcenie nauczycielskie) oraz podejmowanie pracy w różnych instytucjach oświatowych i kulturalnych w regionie.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:
 - 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,
 - 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji)
 - 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy
 - 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

- 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),
 - 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiąganych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),
 - 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).
-
- a) Program nauczania i plany zajęć podlegają corocznej weryfikacji. Jej celem jest zwiększenie adekwatności programu nauczania i planów zajęć do zamierzonych celów kształcenia. W trakcie ewentualnych modyfikacji programu brane są również pod uwagę postulaty studentów. O stanie prac i wprowadzanych zmian informuje się społeczność akademicką drogą elektroniczną, tj. na stronie internetowej Wydziału oraz na tablicach ogłoszeń w pomieszczeniach Wydziału.
 - b) Jakość kadry dydaktycznej zapewnia coroczna ocena wszystkich wykładowców dokonana przez Wydziałową i Uczelnianą Komisję Oceniającą. Jej podstawą jest ankieta zawierająca opinie studentów i ocenę bezpośredniego przełożonego danego wykładowcy. Strukturę ankiety tworzą wyniki hospitacji zajęć (wykładów, ćwiczeń, seminariów). Ta procedura zapewnia wzrost jakości kształcenia.
 - c) System wsparcia studentów przybiera różne formy: naukową (pracownicy w ramach dyżurów udzielają informacji w zakresie prowadzenia prac dyplomowych), organizacyjną (opiekunowie roku udzielają pomocy studentom w procesie kształcenia, podobnie jak opiekunowie praktyk zawodowych w czasie praktyk), finansową (dofinansowywanie różnych form aktywności studenckiej ze środków pozostających do dyspozycji władz Wydziału, m.in. na konferencje naukowe), administracyjną (szczególnie ze strony pracowników dziekanatu). Informacje dotyczące możliwości i ofert kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur w toku studiów, planowanych efektów kształcenia są zamieszczone na stronie internetowej, a także na tablicach ogłoszeń w pomieszczeniach Wydziału.

Formalnoprawnie nad poprawnością planów i programów nauczania opiekę sprawuje kompetentny dyrektor Instytutu ds. dydaktycznych, a także kierownicy zakładów kierunkowych. Ocena planów, programów oraz efektów kształcenia obejmuje zasadniczo treści merytoryczne oraz wymagania obowiązujące przy zaliczaniu poszczególnych przedmiotów i zadawaniu egzaminów. Nowością organizacyjną jest powołanie zespołów programowych, które ustalają treści wspólne, realizowane przez wszystkich prowadzących zajęcia z danego przedmiotu. Szczegółowe programy nauczania zatwierdzane są przez Radę Instytutu i Radę Wydziału. Kierownicy zakładów hospitują zajęcia młodszych pracowników nauki.

Pracownicy podlegają ocenie co pięć lat, w uzasadnionych przypadkach okres ten jest skracany. Zajęcia prowadzone przez młodszych pracowników mogą być hospitowane przez przełożonych, ponadto sprawdzane jest przygotowanie do zajęć i konspekty (sylabusy). Ankiety studenckie oceniające zajęcia dydaktyczne przeprowadzane są po cyklu zajęć – najczęściej po semestrze lub dwóch. Wyniki ankiet studenckich są archiwizowane i omawiane przez kierowników zakładów oraz zainteresowane osoby. Są też wykorzystywane jako jeden z elementów okresowej oceny pracowników. W Instytucie obowiązuje system sprawdzianów, kolokwii, prac pisemnych oraz egzaminów. Prowadzący na pierwszych zajęciach podają warunki zaliczania i formę egzaminów. Ponadto przy ocenie uwzględnia się aktywność, przygotowanie do zajęć oraz obecność.

Informacje dotyczące dydaktyki zamieszczone są na stronie internetowej IFP (www.ifp.uni.wroc.pl). Tu znajdują się siatki programowe dla wszystkich typów studiów, sylabusy poszczególnych przedmiotów, zasady przeprowadzania egzaminów licencjackich. Tu również zamieszczane są - z odpowiednim wyprzedzeniem – plany sesji egzaminacyjnych oraz terminy konsultacji wszystkich pracowników, którzy zobowiązani są do ich prowadzenia 2 razy w tygodniu. Studenci są objęci systemem tutorskim, zadaniem opiekunów jest pomoc przy wyborze przedmiotów fakultatywnych i specjalności. Tutorzy służą też pomocą studentom studiującym oprócz polonistyki inny kierunek.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

Studenci przyznali, że na wydziale prowadzone są ankiety oceniające nauczycieli akademickich. Zdaniem studentów proces ankietyzacji pewnie ma za zadanie poprawę jakości

zajęć. Słyszeli, że Dziekan przeprowadza rozmowę z osobą, która otrzymała negatywną ocenę od studentów. Nigdy nie zapoznano ich z wynikami ankietyzacji.

Studenci biorą czynny udział w okresowej ocenie nauczycieli akademickich poprzez wypełnianie ankiet. Wypełniają ankiety co semestr po zakończeniu każdego przedmiotu, wypełnione ankiety w zaklejonej kopercie jeden ze studentów odnosi do dziekanatu, gdzie odpowie osoby weryfikują wyniki. Ankiety są opracowywane, a ich wyniki są przedstawiane dziekanowi wydziału, a ten w zależności od oceny danego prowadzącego podejmuje stosowne działania, np. rozmowę, która ma na celu zmianę sposobu prowadzenia zajęć. Studenci mają możliwość wglądu do ankiet, jednak nigdy nie widzieli opracowanych wyników, a wynika to z faktu, iż się tym nie interesowali.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W spotkaniu z zespołem wizytującym licznie wzięli udział pracownicy naukowi wszystkich pokoleń. Głównym tematem spotkania była refleksja nad przyszłością polonistyki w obecnych uwarunkowaniach prawnych. Podkreślano, że kryzys tradycyjnej polonistyki daje wielką szansę na zwiększenie oferty kształcenia i rozbudowę specjalności. Upomniano się o obecność pięcioletnich studiów jednolitych w systemie kształcenia uniwersyteckiego jako alternatywnego wobec modelu 3+2. Niektórzy z nauczycieli akademickich system 3+2 określili jako nieporozumienie. Jeśli chodzi o stopień zadowolenia pracowników z działalności władz uczelni, to jest on wysoki. Bardzo dobitnie jednakże zwrócono uwagę na lukę systemową w finansowaniu prac naukowych doktorantów. Zasadniczo refleksja pracowników naukowych szła w kierunku większej troski o finansowanie i prestiż kierunków humanistycznych.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

W Uczelni działa Biuro Karier, jednak studenci obecni na spotkaniu nigdy nie korzystali z jego usług. Nie wiedzą czym się to biuro zajmuje i w czym mogłoby im pomóc. Twierdzą, że ta jednostka pomaga tylko nielicznym osobom. W uczelni brak jest promocji Biura Karier i jego działalności. Praktyki sami sobie muszą zorganizować, gdyż wtedy mają gwarancję i komfort z wyboru miejsca.

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego wypracował wewnętrzny system efektywnego zapewniania jakości kształcenia i coraz konsekwentniej wdraża go w bieżącą działalność akademicką. Co 2-3 lata dokonuje się przeglądu planów i programów nauczania korygując je i dostosowując do aktualnych potrzeb. Zmiany w programach zatwierdzane są przez Rektora za pośrednictwem Rady Instytutu i Rady Wydziału. Studenci poprzez anonimowe ankiety mogą wypowiadać się na temat jakości i przydatności poszczególnych zajęć, a uwagi te mogą być uwzględnione przez Dyрекcję Instytutu Filologii Polskiej.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego posiada odpowiednią liczbę pracowników z wykształceniem polonistycznym, i to zarówno w grupie samodzielnych wykładowców z tytułem profesora czy doktora habilitowanego, jak i w grupie doktorów, co zapewnia jakość kształcenia studentów. Kryteria oceny poszczególnych pracowników obejmują zarówno działalność naukową, jak też dydaktyczną i organizacyjną. W procesie opiniowania brane są pod uwagę następujące dokonania:

- oryginalne prace twórcze
- efektywność kierowania zespołami naukowymi
- udział w kongresach, konferencjach naukowych i sympozjach
- aktywność w pozyskiwaniu środków na badania
- promotorstwo w zakończonych przewodach doktorskich
- prowadzenie seminariów naukowych
- doskonalenie umiejętności dydaktycznych i naukowych młodej kadry
- recenzowanie prac naukowych
- udział w radach instytucji naukowych lub społecznych
- aktywność w organizacjach, stowarzyszeniach
- udział w pracach organizacyjnych na rzecz Uniwersytetu.

Na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego każdy nauczyciel akademicki podlega ocenie bezpośredniego przełożonego (kierownika katedry), który raz w roku dokonuje hospitacji zajęć podległych mu pracowników. Oprócz tego nauczyciele akademicki podlegają w zakresie działalności dydaktycznej ocenie na drodze ankiety przeprowadzanej na

Wydziale co roku. Wyniki oceny pracownika stanowią podstawę dla decyzji Rektora co do przedłużenia zatrudnienia, jak i awansu naukowego czy powierzania stanowisk kierowniczych. W celu podniesienia poziomu naukowego kadry wskazane jest, aby Wydział częściej niż raz na cztery lata przeprowadzał ocenę działalności naukowej niesamodzielnych pracowników. Polityka kadrowa w opiniowanej jednostce organizacyjnej jest prawidłowa i skuteczna zarazem. Jej efektem jest bezkolizyjna zmiana pokoleniowa widoczna wśród kadry wykładającej na polonistyce.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	33	31 (5)	2 (0)	0 (0)	0
Doktor habilitowany	68	65 (3)	2 (0)	1 (0)	0
Doktor	248	158 (10)	90 (2)	0 (0)	0
Pozostali	37	10 (0)	25 (0)	2 (0)	0
Razem	386	264 (69)	119 (16)	3 (0)	0

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego **na kierunku filologia polska**

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2009	45 (0)	6 (2)	3 (0)
2008	35 (0)	10 (2)	3 (0)
2007	45 (0)	6 (0)	0 (0)
2006	51 (0)	14 (3)	4 (2)
2005	42 (0)	11 (2)	2 (0)
Razem	218 (0)	47 (9)	12 (2)

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

W zakresie **formalno-prawnych** wymagań nauczyciele akademicki wskazani do minimum kadrowego na kierunku filologia polska prowadzonego na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego mogą zostać zaliczeni do minimum kadrowego na wizytowanym kierunku studiów. Wszyscy nauczyciele akademicki złożyli oświadczenia o podstawowym miejscu pracy w Uniwersytecie Wrocławskim na kierunku filologia polska z określeniem poziomu studiów. Zatrudnieni są na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie studiów (Dz. U. Nr 144, poz. 1048) w myśl zapisów § 8 ust. 3 nauczyciele akademicki prowadzą osobiście co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych na kierunku filologia polska w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, i co najmniej 90 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Należy jednak zwrócić uwagę na konieczność uzupełnienia dokumentacji osobowej o dyplomy związane z uzyskaniem stopnia naukowego doktora – w 3 przypadkach, tytułu naukowego profesora – w 1 przypadku, zaświadczenia lekarskiego – w 5 przypadkach oraz w 11 przypadkach – zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bhp.

Spośród 20 samodzielnych pracowników naukowych zgłoszonych do minimum kadrowego wszyscy posiadają dorobek naukowy z zakresu kierunku studiów „filologia polska”.

Wykaz nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego spełnia wymagane minimum. Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzą zajęcia zgodnie z posiadanym dorobkiem. Są wśród nich uczeni o wybitnych osiągnięciach naukowych i znaczącej renomie w polskim środowisku naukowym. Potwierdza to wykaz publikacji dołączony do Raportu Samooceny. Nauczyciele akademicki zaliczeni do minimum kadrowego są także na dobrej drodze rozwoju, kilku z młodszych pracowników nauki przygotowało już rozprawy habilitacyjne lub są w trakcie postępowania habilitacyjnego.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Liczba nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego
na ocenianym kierunku studiów

- 20

Liczba studentów ocenianego kierunku studiów	- 1 391
Relacje wymagane przepisami prawa dla ocenianego kierunku studiów	- 1 :180
Relacje w ocenianej jednostce	- 1 : 69

Wniosek : Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „filologia polska” do liczby studentów na tym kierunku jest zgodny z limitami zawartymi w § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. (Dz.U. Nr 144 poz. 1048 z późn. zm.) w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

W zasadzie zajęcia obsadzone są przez nauczycieli akademickich wykazujących dorobek naukowy zgodny z powierzanymi im przedmiotami; często są to wręcz wybitni przedstawiciele polskiej polonistyki; na niektórych specjalizacjach powierza się zajęcia osobom z szeroko rozumianej praktyki, np. w zakresie logopedii, bibliistyki, retoryki.

Na spotkaniu ze studentami nie zgłoszono uwag dotyczących możliwości nawiązania kontaktu z nauczycielami akademickimi w trakcie dyżurów pełnionych w Uczelni, a także za pośrednictwem poczty elektronicznej.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Na spotkaniu z nauczycielami akademickimi dominowała refleksja dotycząca perspektyw rozwojowych polonistyki w kontekście pragmatycznego podejścia studentów do studiowania i wybierania specjalizacji; kontrowersje budzi zachowanie zasadniczego kształtu studiów polonistycznych przeciwstawione wzbogaceniu oferty dydaktycznej spoza tego ścisłego kształcenia; podobne kontrowersje budzi także obligatoryjność kształcenia w systemie bolońskim (3 + 2); dominuje oczekiwanie, że wprowadzona zostanie opcjonalność pozostawiona do wyboru studentów, czyli 3+2 obok jednolitych studiów pięcioletnich; zaniepokojenie budzi system finansowania studium doktoranckiego oraz niewystarczające fundusze na zakupy biblioteczne; z punktu widzenia kształcenia nauczycieli – polonistów refleksji wymaga całokształt edukacji językowej w zakresie języka ojczystego na wszystkich szczeblach edukacji.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika. W teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. W niektórych jednak dokumentach brak jest dyplomów doktorskich. Wszystkie teczki są opisane, zawierają podział na części A, B, C, a dokumenty są ułożone w porządku chronologicznym. W teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Brak jednak aktualnych badań lekarskich niektórych nauczycieli akademickich. Również w kilku przypadkach stwierdzono brak zaświadczenia o ukończeniu szkolenia bhp. Aktualne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na kierunku „filologia polska” znajdują się w Instytucie Filologii Polskiej Wydziału Filologicznego.

Oceniany kierunek spełnia wymagania prawne odnośnie liczby samodzielnych pracowników z tytułem profesora i ze stopniem doktora habilitowanego w zakresie kierunku „filologia polska” oraz odpowiedniej liczby doktorów. Spośród 8 samodzielnych pracowników naukowych i 12 doktorów zgłoszonych do minimum kadrowego wszyscy posiadają dorobek naukowy z zakresu kierunku studiów „filologia polska”. Wydział Filologiczny podjął działania zmierzające do uzyskania uprawnień do doktoryzowania i przeprowadzania przewodów habilitacyjnych. Uprawnienia zapewne zintensyfikują uzyskiwanie przez pracowników jednostki kolejnych stopni i tytułów naukowych. W latach 2005-2009 przedstawiciele polonistyki wrocławskiej zakończyli 9 przewodów habilitacyjnych i uzyskali 2 tytuły profesora. W kontekście, jaki tworzą największe polonistyki w kraju (poznańska UAM, krakowska UJ), nie jest to dorobek imponujący. Proces wymiany pokoleń po odejściu kilku znaczących profesorów – polonistów z Instytutu Filologii Polskiej powinien być przyspieszony.

\Wnioski:

Analizując przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.), należy stwierdzić zgodność z zapisami rozporządzenia. Należy jednak w możliwie szybkim czasie uzupełnić brakujące

dokumenty, szczególnie dotyczące orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, bowiem zachodzi brak zgodności w tym przypadku prowadzonej dokumentacji osobowej z zapisami § 1 ust. 1 pkt 5 cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Spis dokonań naukowych nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego został podany w postaci pełnego zestawienia publikacji za lata 2005 – 2009. Jest on – co zresztą zrozumiałe – różnorodny, także w aspekcie ilościowym. Są osoby publikujące rocznie po kilkanaście prac i osoby ze znacznie mniejszym dorobkiem w tej dziedzinie. Pola badawcze wyznaczone w aktywności polonistów wrocławskich są – z jednej strony – tradycyjne, czyli takie jak w innych ośrodkach, a – z drugiej wykazują pewne cechy specyficzne, takie jak np. badania judaistyczne, glottodydaktyka języka polskiego jako obcego, retoryka, logopedia, studia śląsko- znawcze, lingwistyka kulturowa. Polonistyka ta słynęła ongiś z dalszych obszarów badawczych, które jednak mają dzisiaj znacznie mniejsze znaczenie wraz z odejściem z Instytutu kilku profesorów o renomie co najmniej ogólnopolskiej. Dotyczy to zwłaszcza badań literaturoznawczych i kulturoznawczych. Dorobek naukowy Instytutu wykazuje swoistą dynamikę w ostatnim trzyleciu. Da się zaobserwować wyraźny spadek tego dorobku i wysokości nakładów na badania własne i statutowe w roku 2007 i poprawę sytuacji w roku 2008. Jeśli ta tendencja się utrwali, to może to być dobry prognostyk na następne lata. Najślabszy ilościowo jest dorobek w pozycji publikacji pomieszczonych w recenzowanych czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej, co jednak zrozumiałe w perspektywie badań i publikacji polonistycznych. Własna, uczelniana baza edytorska jest skutecznie wspomagana przez oficyny wydawnicze zewnętrzne wobec Uczelni, co jest i zapewne będzie w najbliższej przyszłości, tendencją dominującą. Imponujący jest gwałtowny wzrost nakładów pozyskanych na realizację badań finansowanych z grantów Rady Nauki Polskiej. W trzyleciu 2006 – 2009 polonistyka wrocławska zorganizowała 20 konferencji naukowych o zasięgu ogólnopolskim bądź

międzynarodowym. Nie jest to liczba imponująca, ale na uwagę zasługuje wartość merytoryczna niektórych konferencji cyklicznych, np. na temat *Język a Kultura*, czy kilka konferencji o tematyce żydowskiej. Nie uzyskano w ocenianym okresie żadnych nakładów na badania prowadzone w programach międzynarodowych, co niewątpliwie należy uznać za pewną słabość (zwłaszcza w epoce pozyskiwania funduszy europejskich). Nie prowadzono także badań zleconych z zewnątrz, ani też nie uzyskano patentów (co w polonistyce jest raczej niemożliwe). Z zestawienia liczby stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez nauczycieli akademickich Instytutu (wraz z doktorantami) jawi się obraz raczej stabilny. Niepokój może budzić niewielka liczba habilitacji uzyskanych w roku 2009 (w porównaniu zwłaszcza z niektórymi poprzednimi laty). Z obserwacji zespołu oceniającego wynika potrzeba odbudowania kadry profesorskiej specjalizującej się w badaniach literaturoznawczych. Kadra ta wraz z odejściem kilku badaczy o sztandarowych nazwiskach stała się mocno osłabiona. W raporcie samooceny brak danych na temat uzyskanych przez nauczycieli akademickich nagród i wyróżnień.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

Studenci działający w Kołach naukowych mają możliwość uczestniczenia w seminariach naukowych, konferencjach, sympozjach. Studenci współorganizują konferencje, podczas których mają możliwość wystąpienia i zaprezentowania swoich badań czy referatów. Studenci doceniają starania Władz wydziału umożliwiające im działalność i wyjazdy na konferencje organizowane przez inne uczelnie.

3. Ocena współpracy międzynarodowej - w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

Pracownicy Wydziału są zaangażowani we współpracę naukową z innymi ośrodkami tak krajowymi, jak i zagranicznymi. Ta współpraca polega na wymianie pracowników i studentów, materiałach badawczych, organizacji wspólnych konferencji naukowych i wspólnym publikowaniu dwujęzycznych prac naukowych.

Typowa wymiana międzynarodowa studentów nie jest imponująca ani w liczbie osób przyjmowanych z zagranicy, ani wysyłanych w ramach programu Erasmus. Wyraźny jest natomiast poziom przyjazdu słuchaczy do Szkoły Języka i Kultury Polskiej w ramach tegoż programu. To duże osiągnięcie polonistyki wrocławskiej wyraźnie poprawiające statystyki wymiany międzynarodowej.

Wnioski

Pomieszczony w raporcie samooceny wykaz tematów badawczych realizowanych wspólnie z krajowymi lub zagranicznymi ośrodkami naukowymi wskazuje na pewne wyraźne tendencje: glottodydaktyka języka polskiego jako obcego, badania judaistyczne, badania nad strukturą dyskursu. Z zestawienia wynika, że w badaniach tego typu uczestniczy pewna niezbyt wielka liczba nauczycieli akademickich o powtarzalnych nazwiskach.

Pozostałe wnioski o charakterze postulatywnym:

- zwiększenie liczby publikacji zamieszczanych w recenzowanych czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej
- podjęcie starań o pozyskanie nakładów na badania prowadzone w ramach programów międzynarodowych
- zintensyfikowanie wymiany międzynarodowej studentów.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i Internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Baza dydaktyczna, jaką dysponuje polonistyka wrocławska zasługuje na ocenę pozytywną. Zaletą jest realizowanie całego procesu dydaktycznego w jednym budynku oraz współobecność w tym budynku nie tylko dyrekcji Instytutu Filologii Polskiej, ale także Dziekanatu Wydziału Filologicznego. Podczas wizytacji dokonano szczegółowego oglądu tej bazy „w naturze”. Pozwoliło to na autentyczny ogląd nie tylko liczby sal, jakimi dysponuje polonistyka wrocławska, ich wielkości, ale też wyposażenia. Pomieszczenia są świeżo wyremontowane, co jest widoczne na każdym kroku. Są bogato wyposażone w aparaturę audiowizualną i multimedialną, nie mówiąc o funkcjonalnym umeblowaniu. Szczególną wartością – zarówno pozytywną, jak i negatywną, w zależności od punktu widzenia – jest fakt, że budynek ma zachowaną zabytkową architekturę, co nadaje mu niepowtarzalną atmosferę. Liczba sal (największa na 150 osób, trzy następne na miejsc 48 oraz 12 pomieszczeń seminaryjnych 20-osobowych) jest całkowicie wystarczająca dla prowadzenia zajęć dydaktycznych. Mimo zabytkowych wnętrz, pierwotnie przeznaczonych na cele całkowicie inne niż dydaktyka akademicka, nie ma tu problemów z akustyką (nawet bez nagłośnienia). Baza dydaktyczna jest w tym sensie dostosowana do potrzeb studiów

polonistycznych, iż sale mają wyposażenie umożliwiające korzystanie z pomocy naukowych audiowizualnych i multimedialnych. Dla tego typu studiów niezbędna jest także biblioteka. Instytut Filologii Polskiej dysponuje własną biblioteką instytutową, znajdującą się w tym samym budynku, co i reszta pomieszczeń. Księgozbiór tej biblioteki liczy – zgodnie z deklaracjami personelu bibliotecznego i danych zawartych w raporcie samooceny – ponad 120 000 woluminów książek, ponad 10 000 woluminów czasopism oraz ponad 500 woluminów zbiorów specjalnych. Dla potrzeb prowadzenia badań oraz dydaktyki akademickiej prenumeruje się do biblioteki ponad 80 tytułów czasopism (w tym kilka czasopism zagranicznych w językach obcych). Z pobieżnego oglądu tych zasobów wynika, że księgozbiór jest całkowicie wystarczający – zarówno w wymiarze ilościowym, jak i reprezentatywności tematycznej dla prowadzenia procesu dydaktycznego na kierunku *filologia polska*. Biblioteka instytutowa dysponuje katalogiem kartkowym, który stopniowo jest zamieniany na katalog elektroniczny. W bibliotece znajduje się także czytelnia z wolnym dostępem do półek i dostępem do przewodowego Internetu dysponująca 60 miejscami. Z obserwacji personelu i zespołu wizytującego wynika, że liczba osób korzystających z zasobów bibliotecznych i – zwłaszcza – z czytelni spada (zapewne na skutek rozwoju sieci internetowej), co jest zjawiskiem niemal typowym. Sprzyja temu dostęp do sieci w pracowni komputerowej dysponującej 22 miejscami z aparaturą korzystającą z zewnętrznego serwera i obsługą informatyka. Z deklaracji tego ostatniego wynika, że w ciągu tygodnia oferuje się swobodny dostęp do pracowni przez 30 godzin. Pozostały czas jest wykorzystywany na zajęcia dydaktyczne dla grup studenckich. Budynek z siedzibą Instytutu Filologii Polskiej dysponuje – mimo zabytkowego charakteru – windami, co umożliwia poruszanie się osób z wadami narządów ruchu. Innych urządzeń (np. dla niedowidzących lub niedosłyszących) nie dostrzeżono. Na spotkaniu ze studentami nie zgłoszono krytycznych uwag dotyczących warunków lokalowych, jakimi dysponuje polonistyka wrocławska.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Uczelnia dysponuje wieloma budynkami, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, zajęcia sportowe odbywają się na hali i basenie uczelnianym. Budynki są w większości przystosowane (wyposażone w windy, podjazdy, opis w języku Braile’a, itp.) do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Jednak w wypożyczalni i w budynku gdzie językoznawcy odbywają swoje dyżury osoby z niepełnosprawnościami mają problemy z poruszaniem się, gdyż brak jest tam windy i podjazdów. Studenci zasugerowali, by nauczyciele akademicy

odbywali swoje dyżury w budynku, który jest przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.

Studenci dobrze ocenili wyposażenie bazy dydaktycznej. Dostęp do Internetu jest jedynie w salach komputerowych, na uczelni brak jest miejsc z bezprzewodowym dostępem do sieci.

Wnioski

Baza dydaktyczna, jaką dysponuje *filologia polska* w Uniwersytecie Wrocławskim nie odbiega od przyjętych standardów. Do stron dobrych bazy należy jej zespolenie w ramach jednego budynku. Sale wykładowe i konwersatoryjne są przestronne, odnowione, znakomicie przystosowane do dydaktyki i wyposażone w podstawowy sprzęt do prowadzenia zajęć różnego typu. Instytut Filologii Polskiej dysponuje sprzętem multimedialnym dobrej klasy, prowadzący zajęcia wykorzystują także na ćwiczeniach i wykładach własny sprzęt komputerowy. Baza komputerowa (22 stanowiska) zaspokaja potrzeby wynikające z programu studiów, jest obecnie rozbudowywana. Dostęp studentów do Internetu jest powszechny. Studenci korzystają z bardzo dobrze wyposażonej biblioteki polonistycznej (125.000 vol. druków zwartych, 10.000 vol. druków ciągłych), a także z zasobów biblioteki cyfrowej. Czytelnia (sala Nehringa) na 46 miejsc zorientowana jest na korzystanie z czasopism. Zabytkowy budynek Instytutu Filologii Polskiej jest wizytówką Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, służy integracji studentów. Pomieszczenia dydaktyczne i gabinety pracownicze spełniają wszystkie wymagania. Ocena bazy dydaktycznej jest pozytywna.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

W wizytowanej Uczelni działa uczelniany Samorząd Studencki. W posiedzeniach Senatu studenci nie chcą uczestniczyć, tłumacząc to brakiem czasu, podobnie jest z posiedzeniami Rady Wydziału Filologicznego, gdzie nie ma żadnego przedstawiciela studentów. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest niechęć studentów do uczestniczenia w pracach Samorządu Studenckiego, a co za tym idzie i członkostwa w organach uczelnianych. Spotkanie z przedstawicielami Samorządu Studenckiego niestety nie odbyło się.

Samorząd Studencki nie opiniuje planów i programów studiów, jak również planu zajęć i harmonogramu roku akademickiego, jest to wynikiem braku chęci i zainteresowania studentów działalnością w Samorządzie, a co za tym idzie w Senacie, Radzie Wydziału i innych komórkach uczelnianych odpowiadających za tworzenie w/w dokumentów.

Dziekan ma wyznaczone godziny dyżurów, podczas których jest od dostępny dla studentów. Studenci sami tworzą imienną listę osób, które chcą spotkać się z dziekanem, sami pilnują kolejności i terminów. Bardzo pozytywnie i ciepło wypowiadając się o pracy dziekana.

Godziny otwarcia dziekanatu, w dniach w których jest otwarty, według studentów są wystarczające. Wydział nie posiada wzorów pism. Studenci Filologii nie mają problemów ze zredagowaniem poprawnego pisma, a narzucanie im szablonów znacznie ograniczyło by ich kreatywność i indywidualny styl pisania. Studenci chwalą pracę dziekanatu, profesjonalizm i oddanie Pań tam pracujących.

Studenci wizytowanego kierunku wszystkie niezbędne informacje związane z tokiem studiów uzyskują za pośrednictwem pracowników dziekanatu oraz ze strony internetowej, co w znacznym stopniu zaspokaja potrzeby informacyjne studentów.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Samorząd Studencki czynnie uczestniczy w pracach Komisji Stypendialnej, Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Przedstawiciele studentów są obecni w składzie Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla studentów, jak również w Komisji dyscyplinarnej do spraw nauczycieli akademickich. Studenci są zadowoleni ze sposobu i wysokości wypłacanych przez uczelnię świadczeń socjalnych. Decyzję o przyznaniu bądź nie stypendium student otrzymuje w formie pisemnej– wysyłanej na podany przez studenta adres do korespondencji. W Regulaminie studiów i innych dokumentach są zapisy dotyczące osób niepełnosprawnych. Budynki są w większości przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Spotkanie ze studentami kierunku – Filologia polska, prowadzonym na Wydziale Filologicznym odbyło się dnia 12 marca 2010 roku w sali wykładowej. Studenci obecni na spotkaniu reprezentowali III i V rok studiów stacjonarnych.

Wśród obecnych było 4 reprezentantów koła naukowego, 5 studentów pobiera w bieżącym roku akademickim stypendium socjalne, a 10 osób stypendium za wyniki w nauce.

Studenci pozytywnie ocenili pracę pracowników dziekanatu. Godziny dostępności dziekanatu są wystarczające, jednak studenci zasugerowali, że może być on również otwarty we wtorki. Według nich Panie z dziekanatu są miłe i pomagają w załatwieniu spraw, z jakim studenci do nich przychodzą. Pozytywnie ocenili informacje zamieszczane na stronie, jak i w gablotach znajdujących się przy dziekanacie, dotyczące ścieżki studiów, dyżurów pracowników, kontaktu z nauczycielami akademickimi, informacji dotyczących harmonogramu roku akademickiego czy odpłatności za studia, itp.

Pozytywnie odniesiono się do pracy dziekana, który jest dostępny w czasie dyżurów, jak i poza nimi można się z nim umówić na indywidualne spotkanie oraz przyjaźnie nastawiony do studentów.

Studenci zapytani o zasoby biblioteki stwierdzili, że jej zasoby są wystarczające i na ogół nie mają problemów z wypożyczeniem pozycji, które ich interesują.

Zapytani o realizację praktyk zawodowych potwierdzili, że praktyki są obowiązkowe. Praktyka może być również zaliczona na podstawie zaświadczenia o prac w takich jednostkach jak szkoła podstawowa, gimnazjum i inne. Praktyka studencka trwa 4 tygodnie, jest nieodpłatna.

Lektoraty z języków obcych według studentów prowadzone są na wysokim poziomie. Grupy są podzielone według poziomu zaawansowania. Lektorzy są merytorycznie przygotowani do zajęć, które prowadzą w ciekawy sposób i dostosowany do poziomu grupy.

Studenci dobrze ocenili system przyznawania stypendiów socjalnych na kierunku. Ich zdaniem regulamin jest jasny i zrozumiały, wszelkie wątpliwości wyjaśniają kompetentni pracownicy dziekanatu, a kwoty stypendiów są na odpowiednim poziomie.

Według studentów działalność Samorządu Studenckiego nie jest widoczna i w ogóle nie wiedzą o ich istnieniu. Taka sytuacja jest wynikiem braku zainteresowania ze strony studentów działalnością w Samorządzie.

Studenci zapytani o seminarium dyplomowe potwierdzili możliwość wyboru i proponowania własnego tematu.

Wnioski: System opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom jest – w świetle opinii studentów – dobry. Studenci mogą korzystać z infrastruktury materialnej i socjalnej w sposób prawidłowy. Ważnym ze strony studentów był postulat zwiększenia wymiany

międzynarodowej. Samorząd Studencki powinien objąć działalnością także Wydział Filologiczny.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

W trakcie kontroli dokumentacji zostały sprawdzone: album studentów, księga dyplomów, karty okresowych osiągnięć, protokoły zaliczenia przedmiotu, rejestr indeksów i legitymacji, indeksy oraz teczki osobowe studentów i absolwentów. Stwierdzono co następuje: Analizę dokumentacji toku studiów przeprowadzono w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634). W trakcie wizytacji sprawdzono: album studentów, księgę dyplomów, dyplomy, indeksy, teczki osobowe studentów, karty i protokoły egzaminacyjne oraz prowadzone rejestry indeksów i legitymacji

1) **album studentów** – prowadzony jest w sposób poprawny – centralnie dla całej uczelni w formie elektronicznej. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów zawiera następujące dane: numer albumu studenta, datę rozpoczęcia studiów, imię i nazwisko, datę urodzenia oraz numer PESEL, imiona rodziców, informacje dotyczące posiadanego wykształcenia uprawniającego do podjęcia studiów (rodzaj dokumentu, numer, datę i miejsce wystawienia, nazwę instytucji wystawiającej dokument), rok, na który został przyjęty, miejsce na datę i przyczynę opuszczenia uczelni.

2) **księga dyplomów** – prowadzona w formie elektronicznej. Zgodnie z w/w rozporządzeniem księga dyplomów zawiera następujące dane: liczbę porządkową stanowiącą numer dyplomu, numer albumu studenta, imię (imiona) i nazwisko studenta, datę rozpoczęcia studiów na kierunku prowadzonym do uzyskanego dyplomu, nazwę wydziału w którym był prowadzony kierunek studiów, nazwę kierunku i specjalność, datę złożenia egzaminu dyplomowego, uzyskany tytuł zawodowy.

3) **karty okresowych osiągnięć studenta** – sporządzane w sposób poprawny – zawierają: imię i nazwisko studenta, numer albumu, imię i nazwisko oraz tytułu naukowego lub stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia lub osoby egzaminującej, nazwy przedmiotów, formę zaliczenia, uzyskane oceny, daty i podpisy osób egzaminujących i zaliczających poszczególne przedmioty oraz podpis prodziekana dokonującego wpisu na kolejny rok (semestr) studiów.

4) **protokoły zaliczenia przedmiotu** – zgodnie z § 10 rozporządzenia MNiSzWz dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz.U. Nr 224, poz. 1634) zawierają: nazwę przedmiotu, imiona i nazwiska studentów, numery albumów, oceny, daty i podpisy osób zaliczających lub przeprowadzających egzamin. **Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe prowadzenie dokumentacji związanej z egzaminami i zaliczeniami przedmiotów, albowiem w kilku przypadkach stwierdzono, iż nie wypełnione są rubryki przy nazwiskach poszczególnych studentów, np. w semestrze zimowym w r. ak. 2009/2010 nie wypełnione są rubryki w protokole z przedmiotu „W poszukiwaniu religii”, brak podpisów osoby egzaminującej przy każdej z ocen w protokole z przedmiotu „Kultura XVI i XVII wieku” i innych.**

5) **rejestr wydanych indeksów i legitymacji** – prowadzony jest rejestr wydanych indeksów i legitymacji,

6) **indeksy** – wypełniane są czytelnie, w indeksach i kartach okresowych osiągnięć studenta zaliczenia semestru dokonuje uprawniony przez dziekana - prodziekan

7) **dyplomy i suplementy** – treść tych dokumentów jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomów wydawanych przez uczelnię.

8) **protokoły egzaminu dyplomowego** – protokół egzaminu dyplomowego sporządzony jest zgodnie z wymogami zawartymi w § 11 ust. 2 rozporządzenia MNiSzW z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów i zawiera: datę egzaminu, imię i nazwisko studenta, numer albumu, skład i podpisy członków komisji, tytuł i ocenę pracy dyplomowej, ostateczny wynik studiów oraz uzyskany tytuł zawodowy egzaminacyjnej, treść zadanych pytań, i uzyskane oceny, średnią ocen uzyskaną w okresie studiów,

9) **teczki osobowe studentów** – analizie zostały poddane teczki osobowe studentów: nowo przyjętych, przebywających na urlopie, skreślonych z listy studentów oraz absolwentów. Opisy teczek akt osobowych studenta zawierają informację o roku rozpoczęcia studiów, trybie i poziomie kształcenia oraz kierunku studiów.

W analizowanych teczkach znajdują się dokumenty, zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, tj.: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankieta osobowa, poświadczona przez uczelnię kopia dowodu osobistego, aktualna fotografia kandydata, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego, kopia decyzji o przyjęciu na studia,

potwierdzenie jej doręczenia, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, decyzje władz uczelni dotyczące przebiegu studiów, a w szczególności: udzielonych urlopów, zgody na powtarzanie roku, skreślenia z listy studentów, a także nagród, wyróżnień i kar dyscyplinarnych.

W przypadku studentów nowo przyjętych – decyzja o przyjęciu na studia jest zgodna z art. 207 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i art. 107 k.p.a.

W przypadku osób skreślonych z listy studentów – decyzja o skreśleniu jest zgodna z art. 190 ustawy .

W wybranych losowo **teczkach absolwentów** znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego: protokół z egzaminu dyplomowego, 2 recenzje pracy dyplomowej, praca dyplomowa (egzemplarz do akt), dyplom i suplement (odpis do akt), karta obiegowa, potwierdzenie odbioru dyplomu.

Sprawdzone dyplomy ukończenia studiów wystawione są na prawidłowym wzorze (część A i część B - suplement), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzorów dyplomów wydawanych przez uczelnie.

Wnioski:

Dokumentacja toku studiów jest zgodna z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224 poz. 1634 z późn. zm.) oraz z dnia 23 lipca 2004 r. w sprawie określenia rodzajów dyplomów i tytułów zawodowych oraz wzoru dyplomów wydawanych przez uczelnię (Dz. U. Nr 182, poz. 1881 z późn. zm.) Stwierdzono jednak nieliczne uchybienia dotyczące prowadzenia protokołów zaliczeń i egzaminacyjnych.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			

Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		X			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			X		
Cz. II	Efekty kształcenia		X			
Cz. V	Badania naukowe		X			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna	X				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie			X		
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem			X		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Ocenę perspektyw rozwojowych polonistyki wrocławskiej należy umieścić w szerokim kontekście zmieniającego się pejzażu polskiego kształcenia akademickiego. Składa się na to zarówno zmiana modelu kształcenia (dość powszechnie krytykowany obligatoryjny system 2 + 3), rozwój sieci szkół wyższych oraz kierunków i specjalizacji dydaktycznych, wreszcie niż demograficzny. Na spotkaniu z obecnymi studentami zadeklarowano znaczną większością głosów, że studenci ci ponownie wybraliby polonistykę w Uniwersytecie Wrocławskim. Stanowi to znakomitą prognozę rekrutacyjną także na przyszłość. Niewiadomą jest czynnik związany z liczbą osób, które po ukończeniu studiów I stopnia będą chciały kontynuować studia na II stopniu kształcenia, czy będą to studia polonistyczne (a nie inne) i na tym Uniwersytecie (a nie na innym). Konieczne jest zarówno dopracowanie modelu specjalizacyjnego dostosowanego do potrzeb rynku pracy. Stereotyp polonisty – nauczyciela odchodzi w przeszłość. W Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Filologicznym utworzono niedawno studia w zakresie dziennikarstwa i komunikacji masowej, co musiało się odbić na odejściu z polonistyki części kadry, a także niektórych kandydatów na studia. Odejścia – nie tylko tym spowodowane – dotknęły szczególnie kadrę literaturoznawców. Konieczne wydaje się zatem odbudowanie w nieodległej przyszłości niedawnej przecież

światności wrocławskiego ośrodka polonistycznych badań literaturoznawczych i kulturoznawczych. Być może wskazane byłoby sformułowanie programów wspólnych (np. makrokierunków), a nie konkurowanie o studenta. Podobna może być sytuacja we współpracy z kierunkiem bibliotekoznawstwo i informacja naukowa. Wreszcie należy pogłębić współpracę międzynarodową studentów, która nie powinna się ograniczać do kształcenia w Szkole Języka i Kultury Polskiej. Stereotyp polonisty kształconego wyłącznie w Polsce także odchodzi do przeszłości. Pomocą w utrzymaniu i rozwijaniu kierunku powinna być także promocja przejawiająca się zwłaszcza w bliższym kontakcie ze szkołami i z własnymi absolwentami tam pracującymi. W trakcie wizytacji nie dostrzeżono jakichś alarmujących oznak kryzysu kształcenia polonistów w Uniwersytecie Wrocławskim, który – w porównaniu z innymi uczelniami prowadzącymi ten kierunek - ma sytuację dobrą lub bardzo dobrą.

